

Ki. Jancewicz

1200 mk

ROK III.

1923.

Nr. 2.

KURENDA

KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

ACZA APOSTOLICAE SEDIS.

Sacra Congregatio Consistorialis.

SSmus Dnus Noster PIUS divina Providentia PP. XI decreto Sacrae Congregationis Consistorialis die 12 ianuarii a. c. praefecit titulari episcopali Ecclesiae Thyatirensi Reverensissimum Dominum CASIMIRUM MICHALKIEWICZ, quem constituit Auxiliarem Episcopi Vilnensis.

*Praeconisato Excellentissimo Episcopo
multos felicesque annos
exoptat Curia.*

Suprema S. Congregatio S. Officii.

FACULTATES PRO LOCORUM ORDINARIIS CIRCA MATRIMONIA MIXTA

Feria II die 5 februarii 1923.

SSmus D. N. D. PIUS divina providentia Papa XI per facultates R. P. D. Adsesori S. Officii impertitas R. P. D. Ordinario Vilnen. facultatem benigne concedere dignatus est:

I^o. Dispensandi, iustis gravibusque accedentibus causis, cum subditis etiam extra territorium aut non subditis intra limites proprii territorii, super impedimento mixtae religionis, et, si casus fefat, etiam super disparitate cultus, ad cautelam; quatenus ante nuptias pars acatholica ad veram religionem adduci aut catholica ab ipsis nuptiis absterri nequiverit, dummodo prius regulariter ad praescriptum Cod. I. C. can. 1061, § 2, cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia requisitis, et *Ipse R. P. D. Ordinarius moraliter certus sit eadem impletum iri*, scilicet: ex parte nupturientis acatholici de amovendo a parte catholica perversionis periculo, et ab utroque contrahente de universa prole utriusque sexus in catholicae religionis sanctitate omnino baptizanda et educanda; declarata insuper parti catholicae obligatione, qua tenetur, prudenter curandi conversionem coniugis ad fidem catholicam.

Nupturientes autem moneantur se, ante vel post matrimonium coram Ecclesiam initum, ministrum quoque acatholicum ad matrimonialem consensum praestendum vel renovandum adire non posse, ad mentem Cod. I. C. can. 1063 § 1, sub poena excommunicationis latae sententiae Ordinario reservatae a parte catholica incurrendae, iuxta can. 2319 § 1, n. 1, stircte ceteroquin servatis quae de parochi in casu agendi ratione statuta sunt in can. 1063 § 2.

Quod si partes actu in concubinato vivant, provideatur opportunis modis ut scandalum, si adsit, removeatur et pars catholica ad gratiam Dei recipiendam rite disponatur, praevia eius absolutione ab excommunicatione contracta, si forte matrimonium attentatum fuerit coram ministro acatholico, eique impositis congruis poenitentiis salutaribus.

II°. Dispensandi iustis gravibusque accedentibus causis cum subditis etiam extra territorium, aut non subditis intra limites proprii territorii super impedimento disparitatis cultus (excepto tamen casu matrimonii cum parte iudaica aut mahumetana); quatenus sine contumelia Creatoris id fieri possit et ante nuptias pars non baptizata ad veram religionem adduci aut catholica ab ipsis nuptiis absterri nequiverit, dummodo prius regulariter ad praescriptum Cod. I. C. can. 1061, § 2, cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia requisitis, et *Ipse R. P. D. Ordinarius moraliter certus sit eadem impletum iri*, scilicet: ex parte nupturientis non baptizati de amovendo a parte catholica perversionis periculo et ab utroque contrahente de universa prole utriusque sexus in catholicae religionis sanctitate omnino baptizanda et educanda; declarata insuper parti catholicae obligatione, qua tenetur, prudenter curandi conversionem coniugis ad fidem catholicam.

Nupturientes autem moneantur se, ante vel post matrimonium coram Ecclesia initum, ministerium quoque falsi cultus ad matrimonialem consensum prestandum vel renovandum adire non posse, ad mentem Cod. I. C. can. 1063 § 1; stricte ceteroquin servatis quae de parochi agendi ratione in casu statuta sunt in can. 1063 § 2. Quod vero attinet ad legitimationem proles, prae oculis habeatur can. 1051.

Quod si partes actum in concubinato vivant, provideatur opportunis modis ut scandalum, si adsit, removeatur, et pars catholica ad gratiam Dei recipiendam rite disponatur.

In reliquis, quod refertur ad publicationes, interrogationes de consensu et sacros ritus, siue agatur de impedimento mixtae religionis sive disparitatis cultus, servantur praescripta Cod. I. C. cann. 1026, 1102, 1109; et huiusmodi nuptiis celebratis, sive in proprio, sive in alieno territorio, R. P. D. Ordinarius invigilet ut coniuges promissiones factas fideliter impleant.

III°. Sanandi in radice matrimonia attentata coram officiali civili vel ministro acatholico a suis subditis etiam extra territorium, aut non subditis, intra limites proprii territorii, cum impedimento mixtae religionis aut disparitatis cultus, dummodo consensus in utroque coniuge perseveret, isque legitime renovari non possit, sive quia pars acatholica de invaliditate matrimonii moneri nequeat sine periculo gravis damni aut incommodi acatholico coniuge subeundi; sive quia pars acatholica ad renovandum coram Ecclesia matrimonialem consensum, aut ad cautiones praestandas, ad praescriptum Cod. I. C. can. 1061 § 2, ullo modo induci nequeat; dummodo aliud non obstet canonicum impedimentum dirimens, super quo ipse dispesandi aut sanandi facultate non polleat.

Ipsae autem R. P. D. Ordinarius serio moneat partem catholicam de gravissimo patrato scelere, salutes ei poenitentias imponat, et si casus ferat, eam ab excommunicatione absolvat iuxta Cod. I. C. can. 2319 §1, n. 1°, simulque declarat ob sanationis gratiam a se acceptatam, matrimonium effectum esse validum, legitimum et indissolubile iure divino et prolem forte susceptam vel suscipiendam legitimam esse; eique insuper gravibus verbis in mentem revocet obligationem, qua semper tenetur, pro viribus, tutandi baptismum et educationem universae proles utriusque sexus, tam forte natae quam forsitan nasciturae, in catholicae religionis sanctitate et prudenter curandi conversionem coniugis ad fidem catholicam.

Cum autem de matrimonii validitate et proles legitimatione in foro externo constare debeat, R. P. D. Ordinarius mandet ut singulis vicibus documentum sanationis cum attestazione peractae executionis diligenter custodiat in Curia locali, nec non curet, nisi pro sua prudentia aliter iudicaverit, ut in libro baptizatorum parociae, ubi pars catholica baptismum recepit, transcribatur notitia sanationis matrimonii, de quo actum est, cum adnotatione diei et anni.

In singulis autem praefatis sive dispensationibus sive sanationibus concedendis, R. P. D. Ordinarius expressam faciat mentionem Apostolicae delegationis (Cod. I. C. can. 1057); et quod attinet ad facultatem sanandi in radice, mens est eiusdem S. Congregationis ut ipse nonnisi parochos, singulis vicibus, subdelegare possit.

Praesentibus valituris usque ad annum proximae relationis dioecesanae, quo tempore elapso, referatur sive dispensationum sive sanationum concessarum numerus Supremae S. Congregationi S. Officii.

Taxa exquiri solita pro qualibet dispensatione — quam R. P. D. Ordinarius exigit, nisi pro casuum diversitate sit moderanda aut dispensanda ob paupertatem oratorum aliasve iustas causas — est quindecim libellarum italicarum.

R. P. D. Ordinarius in fine cuiuslibet anni directe mittet ad hanc Supremam S. Congregationem quas taxas ipse reapse exegerit, detracta vero quinta parte, quam pro sui suaeque dioecesis necessitatibus retinere poterit.

Contrariis quibuscunque non obstantibus.

L + S.

(—) *Aloisius Castellano*,
Supremae S. C. S. Off. Notarius.

BEATISSIME PATER,

Ordinarius Dioec. Vlnensis ob peculiare circumstantias, in quibus versantur fideles suae dioecesis, humiliter petit a Sanctitate Vestra facultates ampliores ea, quae in can. 1402 § 1 Codicis iuris Canonici continetur. Et Deus, etc.

SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII

Die 5 februarii 1923.

SSmus D. N. Pius Devina Prov. Pp. XI, per facultates Emo ac Revmo Cardinali a Secretis S. O. impertitas, attentis peculiaribus circumstantiis in casu concurrentibus, sequentes facultates Ordinario Oratori benigne largiri dignatus est, per se ipsum tamen exercendas, seu nemini subdelegandas, scilicet:

1°. Ut concedere valeat, non ultra triennium, licentiam legendi ac retinendi, sub custodia tamen ne ad aliorum manus perveniant, libros quoscumque prohibitos et ephemerides, non exceptis operibus haeresim vel schisma ex professo propugnantibus, vel etiam ipsa religionis fundamenta evertere nitentibus iis christifidelibus sibi subditis, qui eorumdem lectione, sive ad effectum eos impugnandi sive in sacri ministerii vel proprii muneris honestorumque studiorum subsidium, vere indigeant; exceptis operibus de obscoenis ex professo tractantibus.

2°. Ut pariter concedere valeat, sub eadem temporis duratione, adolescentibus utriusque sexus, qui in publicis scholis, studiorum causa, versari debent, licentiam legendi ac retinendi, sub custodia, ut supra, ne ad aliorum manus perveniant, libros prohibitos, quos laicae potestatis imperio, vel ex necessitate studiorum, prae manibus habere coguntur, quamdiu in ea sint necessitate; exceptis tamen operibus de obscoenis ex professo tractantibus.

Graviter onerata Ordinarii ipsius constientia super reali harum omnium conditionum concursu.

Praesentibus usque ad annum „Relationis Dioecesanae“ proxime futurum valituris. Contrariis quibuscunque non obstantibus.

(—) *Aloisius Castellano*,
Supremae S. C. S. Off. Notarius.

L + S.

Num. 3438/23.

S. Congregatio de Disciplina Sacramentorum.

FACULTATES MATRIMONIALES.

BEATISSIME PATER,

Ordinarius Vilmensis humilliter postulat a Sanctitate Vestra concessionem specialium facultatum matrimonialium, habita ratione urgentiae casuum, qui satis frequenter recurrunt

Sacra Congregatio de Disciplina Sacramentorum, vigore facultatum a SSmo D. N. Pio Papa XI sibi tributarum, Ordinario Vilmensi infrascriptas communicat facultates, quibus, sive per se sive per alias idoneas ecclesiasticas personas ad hoc specialiter deputandas, uti poterit in matrimoniis contrahendis et nulliter contractis cum suis subditis ubique commorantibus et aliis omnibus in proprio territorio actu degentibus, facta in unoquoque casu expressa mentione huius apostolicae delegationis ad normam Can. 1057:

1. Dispensandi iusta et rationabili ex causa super matrimonialibus impedimentis minoris gradus quae in Can. 1042 recensentur, nec non super impedimentis impediens de quibus in Can. 1058 ad effectum tantum matrimonium contrahendi.

2. Dispensandi ex gravi urgentique causa quoties periculum sit in mora et matrimonium nequeat differri usque dum dispensatio a Sancta Sede obtineatur super impedimentis maioris gradus infra recensitis:

- a) consanguinitatis in secundo aut in tertio gradu cum primo mixtis, dummodo nullum exinde scandalum aut admiratio oxoriatur;
- b) consanguinitatis in secundo lineae collateralis gradu;
- c) affinitatis in primo lineae collateralis gradu aequali vel mixto cum secundo;
- d) publicae honestatis in primo gradu, dummodo nullum subsit dubium quod coniux esse possit proles ab altero contrahentium genita.

3. Dispensandi tempore et in actu Sacrae Pastoralis Visitationis aut Sacrarum Missionum, et non ultra, super omnibus matrimonialibus impedimentis supra memoratis cum iis qui in concubinato vivere reperiuntur.

4. Sanandi in radice matrimonia nulliter contracta ob aliquod ex impedimentis minoris gradus si magnum adsit incommodum requirendi a parte ignara impedimenti renovationem consensus, dummodo tamen prior consensus perseveret et absit periculum divortii; monita tamen parte conscia impedimenti de effectu huius sanationis et debita facta adnotatione in libro matrimoniorum.

In usu facultatum de quibus in praesenti folio prae oculis habeantur quae in Can. 1048 ad 1054 statuta reperiuntur.

Curet Ordinarius in singulis praefatis concedendis dispensationibus ut nupturientes qui pares solvendo inveniantur aequam oblationem iuxta vires persolvant in obsequium Sanctae Sedis. Idem autem Ordinarius in fine cuiuslibet anni, referat ad hanc Sacram Congregationem de numero

et specie dispensationum quas vigore praesentis indulti Ipse fuerit elargitus et summam oblationum transmittat, salvo praescripto Can. 1056.

Pro facultate dispensandi super impedimentis mixtae religionis et disparitatis cultus sive singillatim sumptis sive cum aliis impedimentis concurrentibus, recurrendum ad Sanctum Officium.

Praesentibus duraturis usque ad annum quo ab Ordinario fieri debet proxima Relatio dioecesana, quousque nempe occasione praefatae relationis prorogationem harum facultatum petierit et obtinuerit.

Datum Romae, ex aedibus eiusdem Sacrae Congregationis, dne 23 Ianuarii 1923.

(—) *M. Card. Lega*, Praef.

(—) *A. Capotosti Ep. Thermen*, Secret.

Prot. Nr. 439/23.

SACRA CONGREGATIO CONCILII

FORMULA II.

Facultates quinquennales pro Ordinariis regionum Europae, Italia et Russia exceptis.

Sacra Congregatio Concilii Ordinario Vlnensi facultatem ad quinquennium duraturam tribuit:

1. reducendi per quinquennium, ob diminutionem reddituum, perpetua missarum onera ad rationem eleemosyane in dioecesi legitime vigentis, quoties nemo sit qui de iure teneatur et utiliter cogi queat ad eleemosyanae augmentum, et sub lege ut de missarum ita reductarum satisfactione a singulis celebrantibus Curia dioecesana quovis anno legitime doceatur;

2. transferendi per quinquennium intra fines dioecesis onera missarum in dies, ecclesias vel altaria alia a fundatione statuta, dummodo adsit vera necessitas nec divinus cultus idcirco minuatutur aut populi commoditati praepudicium inferatur, exceptis tamen legatis, quae in certis locis adimpleri facile possunt per eleemosynae augmentum, et cauto ut de translatarum missarum satisfactione quovis anno Curia dioecesana a singulis celebrantibus legitime doceatur;

3. transferendi per quinquennium exuberantia missarum onera etiam extra dioecesim, cauto tamen ut quum maximus missarum numerus intra fines dioecesis celebretur atque adamussim serventur praescripta Codicis iuris canonici circa cautelas adhibendas in missis committendis.

Datum Romae, ex Secretaria eiusdem S. Congregationis, die 27 Ianuarii 1923.

D. Card. Sbarretti, Praef.

L. + S.

B. Colombo, Secret.

SACRA CONGREGATIO CONCILII

rescripto dato Ordinario die 9 Ianuarii 1923,

examini subiecta quaestione circa consuetudinem ferendi crucem pectoralem more Episcoporum a parochis, respondit: Consuetudinem reprobendam esse.

N. 598/23.

BEATISSIME PATER,

Ordinarius Vilnen. humiliter postulat a Sanctitate Vestra speciales facultates circa Religiosos utriusque sexus suae dioecesis. Et Deus, etc.

Vigore facultatum a Smo Domino Nostro concessarum. Sacra Congregatio Negotiis Religiosorum Sodalium praeposita, Ordinario Oratori infrascriptas facultates ad integrum annum proximae Relationis dioec; seu ad 31 dec. 1923 tribuit, ita tamen ut in unoquoque casu fiat expressa mentio huius Apostolici Indulti.

Facultates vero sunt sequentes:

1. Facultas dispensandi super illegitimitate natalium ad ingrediendum in Religionem, quatenus a Constitutionibus Instituti requiratur, dummodo ne agatur de prole sacrilego commercio orta, ad petitionem Superiorum, et dispensati ad munia maiora ne eligantur iuxta praescriptum can. 504.
2. Facultas permittendi celebrationem trium Missarum de ritu in nocte Nativitatis D. N. I. C. in ecclesiis religiosorum non comprehensis in can. 821 § 3, cum facultate pro adstantibus ad S. Synaxim accedendi, ita tamen ut dictae tres Missae ab uno eodemque Sacerdote celebrentur.
3. Facultas dispensandi super aetatis excessu pro admittendis ad habitum religiosum, quatenus a Constitutionibus Instituti requiratur, audita in singulis casibus Superiorissa Generali vel Provinciali atque praevio earum consensu et respectivi Consilii, dummodo postulantes aetatem 40 annorum ne excesserint et polleant coeteris qualitatibus requisitis.
4. Facultas dispensandi super defectu aetatis canonicae ad S. Ordinem Presbyteratus, non ultra sexdecim menses, etiam pro Religiosis exemptis, dummodo a suis Superioribus litteras dimissoriales acceperint et quatenus ordinandi ceteras qualitates habeant a SS. Canonibus requisitas et praesertim curriculum theologicum expleverint ad normam Canonis 976,2^o Codicis I. C.
5. Facultas dispensandi super dotis defectu cum Monialibus et Sororibus in toto vel in parte, dummodo status oeconomicus Instituti detrimentum ne patiatur et postulantes talibus sint praeditae qualitatibus, ut eas magae utilitatis Instituto fore certa spes habeatur.
6. Facultas confirmandi confessorium ad quartum et quintum triennium, dummodo maioris patris Religiosarum, convocatis etiam iis quae in aliis negotiis ius non habent ferendi suffragium, consensus capitulariter ac per secreta suffragia praestandus, prius accedat, proviso pro dissentientibus, si quae sint ac velint.
7. Facultas permittendi celebrationem SS. Missae Sacrificii Feria V in Coena Domini, facta licentia personis habitualiter in Communitate commorantibus sese reficiendi S. Synaxi, etiam ad adimplendum praeceptum paschale.
8. Facultas permitendi Monialibus descensum in Ecclesiam, ut ipsae eam maiori sollertia mundare et decorare possint, exeuntibus prius ab Ecclesia extraneis omnibus, non exceptis ipsis Confessario et Monasterio inservientibus et extra Claustra degentibus, portae illius claudantur et claves Superiorissae tradantur, Moniales vero semper binae sint et porta quam aditus interior ad Ecclesiam patet, duplici clavi claudatur, quarum una a Superiorissa, altera a Sanctimoniali ab Ordinario deputanda custodiatur

et non aperiatur nisi in casibus enuntiatis et cum praescriptis cautelis.

9. Facultas permittendi Monialibus egressum e claustris urgente casu operationis chirurgicae subeundae, quamvis non secumferat periculum mortis imminens aut gravissimi mali, per tempus stricte necessarium, praescriptis debitis cautelis.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, Januarii 1923.

L. † S.

C. Card. Laurentius, Praefectus.

Maurus M. Serafini, Ab. O. S. B. Secretarius.

EX SECRETARIA

Sacrae Congregationis

de Religiosis

N. 598/23.

Romae, 30 Januari 1923.

Taxae exquiri solitae pro hisce Indultis, quas Ordinarius exigit, nisi pro casuum diversitate sint moderande aut dispensande ob paupertatem oratorum, aliasve iustas causas, sunt quae sequuntur:

Pro facultatibus sub nn. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9: M.—Decem.

Pro facultate sub n. 4: M. Quindecim.

Quas taxas reapse exegerit, Ordinarius in fine cuiuslibet anni mittet ad hanc S. Congregationem, detracta vero quinta parte, quam pro sui suaeque dioecesis necessitatibus retinere poterit.

Maurus M. Serafini, Ad. O. S. B. Secretarius.

Facultates quinquennales ordinario a S. Poenitentia concessae.

Tibi Dilecto in Christo Ordinario Vilnen. usque ad integrum annum 1928-um duraturas infrascriptas communicamus facultates tum absolvendi a censuris, tum dispensandi, quibus pro foro conscientiae, etiam extra sacramentalem confessionem et etiam extra dioecesim, quatenus vel ipse vel subditus vel uterque extra dioecesim fueritis, pro grege Tibi commisso, ex speciali Sedis Apostolicae auctoritate Tibi del-gata, uti valeas; quasque intra fines dioecesis tantum Canonico Poenitentiario necnon Vicariis Foraneis, pro foro pariter conscientiae at in actu sacramentalis confessionis dumtaxat, etiam habitualiter, si Tibi placuerit, aliis vero confessoribus cum ad Te in casibus particularibus poenitentium recursum habuerint, pro exposito casu impertiri possis, nisi ob peculiares causas aliquibus confessoribus a Te specialiter subdelegandis, per tempus arbitrio tuo statuendum, illas communicare iudicabis:

I. Absolvendi quoscumque poenitentes (exceptis haereticis haeresim inter fideles e proposito disseminantibus) a quibusvis censuris et poenis ecclesiasticis ob haereses tam nemine audiente vel advertente quam coram aliis

externatas incurris; postquam tamen poenitens magistros ex professo haereticis doctrinae, si quos noverit, ac personas ecclesiasticas et religiosas, si quas hac in re complices habuerit, prout de iure, denunciaverit, et quatenus ob iustas causas huiusmodi denunciatio ante absolutionem peragi nequeat facta ab eo seria promissione denunciationem ipsam peragendi cum primum et quo meliori modo fieri poterit, et postquam in singulis casibus haereses coram absolvente secrete abiuraverit; iniuncta pro modo excessuum gravi poenitentia salutarum cum frequentia sacramentorum, et obligatione se retractandi apud personas coram quibus haereses manifestavit. atque illata scandala reparandi.

II. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui libros apostatarum haeticorum aut schismaticorum, apostasiam, haeresim aut schisma propugnantes, aliosve per Apostolicas Litteras nominatim prohibitos defenderint aut scienter sine debita licentia legerint vel retinuerint; iniuncta congrua poenitentia salutarum ac firma obligatione supradictos libros quantum fieri poterit, ante absolutionem, destruendi vel Tibi aut confessario tradendi.

III. Absolvendi a censuris eos qui impediverint directe vel indirecte exercitium iurisdictionis ecclesiasticae sive interni sive externi fori, ad hoc recurrentes ad quamlibet laicalem potestatem.

IV. Absolvendi a censuris et a poenis ecclesiasticis circa duellum statutis, in casibus dumtaxat ad forum externum non deductis; iniuncta gravi poenitentia salutarum, et aliis iniunctis, quae fuerint de iure iniungenda.

V. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui nomen deoerint sectae massonicae; aliisque eiusdem generis associationibus, quae contra Ecclesiam vel legitimas civiles potestates machinantur; ita tamen ut a respectiva secta vel associatione omnino se separent eamque abiurent, denuncient iuxta can. 2336 § 2, personas ecclesiasticas et religiosas, si quas eidem adscriptas noverint; libros, manuscripta ac signa eandem respicientia, si qua retineant, in manus absolventis tradant, ad S. Officium quamprimum caute transmittenda aut saltem, si iustae gravesque causae id postulent, destruenda; iniuncta pro modo culparum gravi poenitentia salutarum cum frequentatione sacramentalis confessionis et obligatione illata scandala reparandi.

VI. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui clausuram Regularium utriusque sexus sine legitima licentia ingressi fuerint, necnon qui eos introduxerint vel admiserint; dummodo tamen id factum non fuerit ad finem utcumque graviter criminiosum, etiam effectu non secuto, nec ad externum forum deductum; congrua pro modo culpa poenitentia salutarum iniuncta.

VII. Dispensandi ad petendum debitum coniugale cum transgressore voti castitatis perfectae et perpetuae, privatim post completum XVIII aetatis annum emissi, qui matrimonium cum dicto voto contraxerit, huiusmodi poenitentem monendo, ipsum ad idem votum servandum teneri tam extra licitum matrimonii usum quam si coniugi supervixerit.

VIII. Dispensandi super occulto criminis impedimento, dummodo sit absque ulla machinatione, et agatur de matrimonio iam contracto; monitis putatis coniugibus de necessaria consensu secreta renovatione, ac iniuncta gravi et diuturna poenitentia salutarum.

Item dispensandi super eodem occulto impedimento, dummodo pariter sit absque ulla machinatione, etiam in matrimoniis contrahendis; iniuncta gravi et diuturna poenitentia salutari.

Mens autem nostra est ut si forte ex oblivione vel inadvertentia ultra praedictum terminum his facultatibus. Te uti contingat, absolutiones seu dispensationes exinde impertitae ratae sint et validae.

Datum Romae, in Sacra Poenitentia, die 24 ianuarii 1923.

L. † S.

S. Luzio S. P. Regens.

A. Anelli S. P. Substitutus.

Quas facultates ex speciali Sedis Apostolicae auctoritate Nobis delegata impertimus Poenitentiario Cathedrali omnes. Vicariis vero Foraneis nonnisi indicatas sub numeris I, II, VII et VIII. — Vilnae, die 16 februarii 1923.

† Georgius, Eppus.

Consilium Liturgicum Dioecesanum.

Vilnae d. 16 februarii 1923.

Memoriae diligentiquae curae VV. Parochorum Ecclesiarumque Rectorum commendanda sunt haec, quae sequuntur:

1. Altaria portatilia cum ligneis cooperculis nullibi in Missa celebranda tolerari possunt: S. R. C.—nis decretum N. 31622 sat est clarum: „Altaria portatilia, ex duabus tabulis confecta, quarum altera lapidea, altera lignea est, admitti nequeunt; et Reliquiae recondendae sunt in sepulchro intra lapidem effosso et claudendae cum parvo operculo etiam ex lapide confecto“. Vide can. 1197—1200.

Portatilia novae illius constructionis comparanda ab Excellentissimo Ordinario loci consecra, in sacristia Perinsignis Basilicae Vilnensis semper sunt praest.

2. Lampas coram SSmo Sacramento ante Altare continuo ardeat est necessarium (S. R. C. 2033). Ad lampadem nutriendam coram SSmo Sacramento ardentem generari utendum est oleo olivarum; ob varias tamen hodiernas difficultates nutriripotest haec lampas ex aliis oleis, quantum fieri potest, vegetabilibus (S. R. C. 3121).

3. Pro valida consecratione in Sacrificio Missae panis triticeus et vinum de vite sunt adhibenda. Alia farina a tritico physice distincta, et quilibet liquor, qui natura sua non est vinum de vite, aut panis triticeus et vinum de vite iam corrupta, efficiunt consecrationem invalidam.

4. Candelae ex stearina pro usu sacro prohibentur (S. R. C. 2865). Candelae ex sevo confectae in Ecclesiis non permittuntur, contrarius usus, durante bello, inductus eliminandus est (S. R. C. 3063).

Lumina ex oleo, quae mensae Altaris imminet et ardent etiam tempore Sacrificii, in Ecclesiis non permittuntur (S. R. C. 4035.6).

Lumina in Sacrificio Missae super mensa Altaris nonnisi ex cera esse debent (2865).

5. Caeremoniane in exponendo et deponendo SSmo Sacramento, cum in Ostensorio tum in sacra Pyxide, item in benedictione cum SSmo Sacramento, haud semel in Directoriis pro an. 1905 et 1914 expositae et auctoritate Excellentissimi Episcopi Vilensis praescriptae, strictissime sunt observandae.

Excipiuntur tamen hi duo casus, qui in desuetudinem iam deveniunt ac proinde iussu Excellentissimi Episcopi nostri abhinc non sunt observandi:

a) Die festivo Corporis Christi ac per totam Octavam, quando Missa fit de festo, ad Sequentiam pro versibus „Ecce panis“, „In figuris“, „Bone Pastor“, recinandis non est SS—um Sacramentum deponendum neque versus memorati a Celebrante vertente se cum Ostensorio ad populum cantandi, sed tota Sequentia per extensum a Celebrante nulla facta interruptione legenda est et SS—um Sacramentum in trono expositum manet per totam Sequentiam et Missam intactum.

b) Sub finem hymni „Te Deum laudamus“, sollemniter coram exposito SSmo Sacramento cantati, ad versus „Salvum fac“ non est deponendum Ostensorium neque Celebrans illum versum tenens SS—um versus ad populum trina vice cantat sed totus hymnus, postquam Celebrans cantum incepit a choro est cantandus. Ceterum relinquitur hoc ad libitum pro circumstantiis.

6) In Officio Defunctorum post Nocturnum cantandae sunt Laudes; quae solummodo die obitus aut depositionis accedente rationabili causa omiti possunt; et Absolutio „Libera me, Domine“, si Missa in colore diei, immediate post Officium et ante Missam cantanda est. (S. R. C. 3780. Directoria Dioecessana pro an. 1907 et 1909).

Consilium ad res liturgicas: *Carolus Lubianiec,*
Antonius Cichoński.

OKRĘGOWA
DYREKCJA ROBÓT PUBLICZNYCH
dla odbudowy

Województwa Białostockiego.

=====
Białystok, dn. 6 lutego 1923 r.

Do Kurji Biskupiej w Wilnie.

W sprawie odbudowy zniszczonych przez działania wojenne kościołów Ministerstwo Robót Publicznych reskryptem z dnia 26/I. rb. za Nr. IX-5917/22 do tut. Dyrekcji zarządziło co następuje:

1. „Odbudowę kościołów inicjuje Dozór Kościelny, który w tym celu sporządza protokół naradczy w sprawie posiadanych funduszy na odbudowę, osiągniętych drogą ofiar dobrowolnych lub składek zbieranych w parafii na podstawie uchwał gminnych zatwierdzonych przez odpowiednie władze Min. Spraw. Wewnętrznych (Wojewódzkie) oraz wysokości żądanej

subwencji i zabezpieczenia hipotecznego ewentualnej pożyczki, Skarb Państwa bowiem ustawowo (Dz. Ust. Nr. 13 z dn. 21.I.21, poz. 72) przychodzi z pomocą parafjan jedynie częściowo.

2. Kolejność odbudowy kościołów ustala Kurja Biskupia w porozumieniu z Konserwatorem Okręgowym i Okr. Dyr. Odbudowy.

3. Przedstawienie obecnego stanu kościoła w zdjęciach fotograficznych i pomiarowych oraz projekt architektoniczny odbudowy w formie przepisowej i kosztorys, sporządzone przez odpowiedzialnego architekta.

4. Przedstawienie pisemne zgody Kurji Biskupiej na odbudowę kościoła w kolejności odbudowanych kościołów w ramach załączonego projektu.

5. Przedstawienie opinii Konserwatora Okręgowego o kościele i projekcie z punktu widzenia konserwatorskiego, jeżeli kościół jest zabytkowy i ogólno-architektonicznego, gdy kościół nie jest zabytkowym, lecz wymaga scharmonizowania z otoczeniem.

6. Po zatwierdzeniu projektu odbudowy kościoła przez odnośne władze Okręgowa Dyrekcja Odbudowy przyznaje zapomogi Państwowe w myśl ustaw obowiązujących (Dz. Ust. Nr. 13 z dnia 21/I 21 r. poz. 72) w porozumieniu z Kurją Biskupią według uprzednio ustalonej kolejności w ramach kredytów przeznaczonych na te cele".

Podając powyższe do wiadomości Kurji Biskupiej Dyrekcja prosi o udzielenie wykazu kościołów w obrębie tamt. Diecezji, zniszczonych wzgl. uszkodzonych skutkiem działań wojennych i kwalifikujących się do odbudowy lub remontu, z uwzględnieniem kolejności ich odbudowy, celem ew. przyznania tym kościołom zapomóg Państwowych w myśl Ustaw obowiązujących i w ramach przeznaczonych na ten cel kredytów po uprzednim zatwierdzeniu odnośnych projektów odbudowy przez powołane władze.

Przytym Dyrekcja zaznacza, że w myśl wspomnianego reskryptu Ministerstwa Robót Publicznych kontrola nad odbudową kościołów, wyliczenie się z udzielonych zapomóg, jako też sprawozdania z postępu odbudowy należą do Urzędów Odbudowy.

Dyrektor: (podpis).

Województwo Białostockie pismem z dnia 19 stycznia r. b. N. Ad. 3211/2 kumunikuje Kurji Diecezjalnej:

„Celem uniknięcia skarg ze strony urzędników stanu cywilnego, iż muszą opłacać z własnych funduszków porta pocztowe przy załatwianiu korespondencji urzędowej, proszę o wydanie zarządzenia by urzędnicy stanu cywilnego załatwianą korespondencję urzędową oddawali wojtom, sołtysom dla doręczenia właściwemu Staroście.

MINISTERSTWO
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Nr. 11037.

Dnia 16 stycznia 1923 r.

Do Kurji Biskupiej w Wilnie.

W sprawie uiszczenia podatków przez duchowieństwo.

Wobec sporadycznie napływających do Ministerstwa ze strony tak władz duchownych jak i poszczególnych księży zażaleń w sprawie pociągania duchowieństwa do uiszczania podatków komunalnych, Ministerstwo przesyła do wiadomości nadesłany przez Min. Spraw Wewnętrznych przy piśmie z d. 20/XII. 22 N. S. M. 6008 odpis pisma tegoż Ministerstwa do Wojewody Łódzkiego ostatni ustęp tego pisma winien być traktowany, jako rozciągający się także na inne Województwa.

za Kierownika Ministerstwa

(—) A. Szelązek, bp.
Szef Sekcji.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

N. SZ. 874.

D. 9. II. i 6. III. 22.

S. M. 1439/3/III i 95/5/III.

Odpis.

Warszawa, d. 31 marca 1912 r.

W sprawie uiszczenia podatków i składek przez duchowieństwo Rz. Kat.

Do Pana Wojewody w Łodzi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że sprawa traktowania duchowieństwa rzymsko-katolickiego pod względem podatkowo-prawnym, przedstawiona w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych N. 559 z d. 18 sierpnia 1919 r. S. F. 613/2 Dz. Urz. Min. Spr. Wew. N. 48 i 49 z d. 19 grudnia 1919 r. poz. 681, wymaga z uwagi na swe zasadnicze znaczenie ponownego rozpatrzenia i uzgodnienia ze stanowiskiem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Po uzgodnieniu opinii zainteresowanych czynników Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie omieszcza udzielić Panu Wojewodzie wskazówek w sprawie pociągania duchowieństwa rz.-kat. do uiszczania samoistnych podatków i składek komunalnych.

W związku z powyższem w obecnem stanie rzeczy pomimo, że w myśl art. 12 Dekretu o utworzeniu Rad Gminnych (Dz. Pr. N. 18 z 1918 r. poz. 48) duchowieństwu przyznane zostało prawo udziału w Zgromadzeniach Gminnych należy wstrzymać się z pociąganiem duchowieństwa do uiszczania podatków i składek gminnych.

za Ministra

(—) Dek

Dyrektor Departamentu.

W sprawie opodatkowania spadków i darowizn.

Uzupełniając informację Urzędu Skarbowego w Grodnie, podaną w Kurendzie Nr. 1 r. b., Kurja załącza przesłane do niej przez Delegata Rządu pismo Izby Skarbowej Wileńskiej z d. 20.I—1923. Nr. 321/V.

„Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 X 1922 r. (Dz. U. Nr. 96), które weszło w życie od dnia 9 grudnia 1922 r. na obszar Ziemi Wileńskiej rozciąga się moc obowiązująca Ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn: (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 299), oraz nadaje się moc obowiązującą przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn, ogłoszonym Rozporządzeniami Ministra Skarbu z dnia 3 czerwca—1920 r. (Dz. U. N. 49 poz. 360) i z dnia 15 września 1922 r. (Dz. U. N. 86, poz. 796, załączn. 1, 2, 3).

Wobec tego, że zgodnie z art. 22 pomienionych przepisów Urzędy Stanu Cywilnego są obowiązane przysyłać władzy skarbowej wyciągi z każdego aktu zejścia, uprzejmie proszę p. Delegata o wydanie zarządzenia o wysyłanie przez odnośne Urzędy Stanu Cywilnego do Urzędów Skarbowych pomienionych wyciągów akt zejścia, poczynając od dnia 8 grudnia 1922 r.

(—) *J. Malecki*, Dyrektor.“

Dla uwiecznienia pamięci i działalności Ojca św. Piusa XI, podczas pobytu Jego w Polsce w charakterze Nuncjusza, założona została w Warszawie „**FUNDACJA IM. OJCA ŚW. PIUSA XI DLA POLSKICH INWALIDÓW WOJENNYCH**“, jako czyn z charakteru swego najbardziej odpowiedzialny wojennym przeżyciom z nami Ojca św. Protektorami Fundacji są: ks. kardynał Kakowski i Marszałek Piłsudski.

Zadaniem Fundacji jest tworzenie, urządzenie i utrzymywanie odpowiednich zakładów, szkół, warsztatów rzemieślniczych, przytułków i kolonii gospodarczych pod nazwą „Piusowe domy dla inwalidów wojennych“, w których poszkodowani na zdrowiu inwalidzi wyznania rzymsko-katolickiego będą mogli znaleźć utrzymanie, opiekę i pracę zarobkową. Działalność Fundacji rozciąga się na całą Rzeczpospolitą Polską.

Działalność ta ku chwale Głowy Kościoła a pożytkowi poszkodowanych na zdrowiu obrońców wiary naszej i ojczyzny naszej poświęcona oczekuje pomocy Polski całej, a Duchowieństwo zechce z pewnością wziąć tę sprawę do serca.

Zebrane składki można przysyłać do Kurji Diecezjalnej, do Kurji Biskupiej Wojsk Polskich (Warszawa, Miodowa 24 albo przekazywać za pośrednictwem pocztowej Kasy Oszczędności (Numer konta 1111).

Jego Ekscelencja Biskup poleca PWW. XX. Proboszczom zebranie w kościołach składek na budowę kościoła w Onżadowie, dek. Wileńskiego. Parafia Onżadowska, jakkolwiek nieliczna i niedawno utworzona, zdobyła się w nader trudnych warunkach na wystawienie budynków plebanjalnych, obecnie zaś, przystępując do budowy kościoła, potrzebuje wydatniejszej pomocy. Zebrane składki należy przysyłać do Kurji.

Z KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

Wilno, dnia 23 lutego 1923 r. Nr. 1050.

X. Lucjan Chalecki,

Szambelan J. Św.,

Kancelarz Kurji.